

PLAGUES DELS CÍTRICS I ELS SEUS ENEMICS NATURALS TROBATS A LES COMARQUES DEL BAIX EBRE I EL MONTSIÀ

Jose Miguel Fibla* i Maite Martínez*

Les exigències fitosanitàries dels països importadors de cítrics, han fet possible que, al nostre país, l'estratègia seguida per al control de plagues i malalties dels cítrics hagi evolucionat contínuament, aplicant-s'hi, des de fa molts anys, la lluita biològica.

Són molts els treballs que s'han realitzat sobre aquest tema i gràcies a aquests es coneix bastant bé la problemàtica fitosanitària del cultiu, les plagues més importants, el cicle biològic, els moments d'intervenció, els enemics naturals i la seva importància. També des de fa molts anys s'utilitzen diferents entomòfags per al control d'alguna plaga dels cítrics encara que no estan resoltos tots els punts necessaris per aplicar programes de tractaments integrats en el cultiu.

Aquests darrers anys, l'estudi i seguiment de l'agroecosistema dels cítrics a les comarques del Baix Ebre i el Montsià ens ha permès elaborar un catàleg de la fauna auxiliar d'aquest agroecosistema i ens permet afirmar que, dintre de la probresa que hi ha en nombre

d'espècies dintre d'un agroecosistema agrícola, el dels cítrics es pot considerar molt ric, tant en organismes que li són perjudicials com en beneficiosos.

Amb la finalitat d'entendre un poc millor aquest agroecosistema, a continuació classificarem les principals plagues del cultiu segons les possibilitats de ser més o menys controlades pels seus enemics naturals o bé per altres factors. Això ens permetrà deduir quin serà el mètode de control biològic més indicat en cada cas i quina serà l'estratègia a seguir.

* Estació Experimental de l'Ebre. Ctra. Balasa, s/n. 43870 Amposta.

Classificació de la plaga	Tipus de plaga	Enemics naturals	Altres factors	Estratègia aconsellada
Ben controlada	<i>Icerya purchasi</i> (Mask.) (Cotxinilla acanalada)	<i>Rodolia cardinalis</i> Muls (<i>Rodolia</i> o <i>Novius</i>)	?	Conservació i millora
Controlada	<i>Aleurothrixus floccosus</i> (Mask.) (Mosca blanca Cotonosa)	<i>Cales noacki</i> How (<i>Cales</i>)	?	Conservació i millora
	<i>Panonychus citri</i> (McGregor.) (Aranya parda)	<i>Euseius stipulatus</i> (Athias-Henriot) <i>Amblyseius californicus</i> (McGregor) <i>Stethorus Punctillum</i> Weise <i>Conwentzia psociformis</i> Curt Altres	T, HR Fisiològics	Conservació i millora
Controlada	<i>Chrysomphalus dictyospermi</i> (Morgan) (Poll roig)	<i>Aphytis chrysomphali</i> (Mercet) <i>Aphytis Melinus</i> De Bach Altres	T, HR Fisiològics	Conservació i millora
	<i>Coccus hesperidum</i> Linneum (Caparreta tova)	<i>Metaphycus flavus</i> (How) <i>Microterys sp.</i> Altres	T, HR	Conservació i millora
	<i>Ceroplastes sinensis</i> Del Guercio (Caparreta blanca)	<i>Scutellista cyanea</i> Motsch <i>Tetrastichus sp.</i>	T, HR	Conservació i millora
Quasi controlada	<i>Planococcus citri</i> (Risso) (Cotonet)	<i>Leptomastidea sp.</i> <i>Anagyrus sp.</i> <i>Cryptolaemus montrouzieri</i> Muls Altres		Conservació i millora Alliberaments estacionals
	<i>Saissetia oleae</i> (Olivier) (Caparreta negra)	<i>Metaphycus lounsburyi</i> (Howard) <i>Metaphycus helvolus</i> (Comp.)	T ^a , HR Fisiològics	Conservació i millora Alliberaments estacionals

Classificació de la plaga	Tipus de plaga	Enemics naturals	Altres factors	Estratègia aconsellada
		<i>Scutellista cyanea</i> Motsch Altres		
Poc controlada	<i>Aphis gossypii</i> Glover <i>Toxoptera aurantii</i> (Boyer de F) <i>Myzus persicae</i> Sulzer <i>Aphis spiraeicola</i> Patch (Pugons)	<i>Lysiphlebus testaceipes</i> (Cresson) <i>Trioxix angelicae</i> Haliday <i>Aphelinus sp.</i> Crisòpids, Sífids, Cecidòmids, Coccinèl·lids, etc.	T ^a , HR Fisiològics	Conservació i millora Introducció d'exòtics
	<i>Tetranychus urticae</i> Koch (Aranya roja)	<i>Amblyseius californicus</i> (McGregor) <i>Stethorus punctillum</i> Weise <i>Typhlodromus phialatus</i> (Athias-Henriot) Crisòpids, Coccinèl·lids, Altres	T ^a , HR Fisiològics Flora	Conservació i millora Introducció d'exòtics Maneig de flora
Mal controlada	<i>Parlatoria pergandei</i> (Comst.) (Poll gris)	<i>Encarsia inquirenda</i> Silv <i>Aphytis hispànicus</i> (Mercet)	T ^a , HR	Introducció d'exòtics
	<i>Lepidosaphes beckii</i> (Newman.) (Serpeta grossa)	<i>Aphytis lepidosaphes</i> Comp.	T ^a , HR	Introducció d'exòtics
	<i>Ceratitis capitata</i> (Wied) (Mosca del mediterrani)	?		Introducció d'exòtics
	<i>Phyllocnistis citrella</i> Stainton (Minador dels brots)	<i>Cirrospilus pictus</i> Nees <i>Cirrospilus vittatus</i> Walker <i>Pnigalio sp.</i> <i>Sympiesis gregori</i> Boucek. Crisòpids Altres	Fisiològics	Introducció d'exòtics

